

אין עוד מלבדו
אין יחיד ומיוחד

בית שלמה

פרשת פי תצא ללמלחמה על איביך ונתנו ה' אלקיך בידך ושבית שביו" (כ"א, י')

פרשת כי תצא תשפ"ג

גליון 352
נא לשמור על קדושת הגליון

נא לא לעיין בו בשעת התפילה וקריאת התורה

בס"ד

לעילוי נשמות

מורי ורבי יצחק ב"ר יעקב יגן
הרה"ק רבי חיים אבישלום ב"ר עזרא
מו"ר אבי ר' דוד שלום ב"ר שלמה רב
הרה"ק רבי שלום יוסף מריון
הרה"ק רבי אברהם יעקב ב"ר ישראל
הרה"ק רבי זאב וואלף ב"ר אברהם
הרה"ק רבי שמחה בונים ב"ר צבי הירש
הרה"ק רבי משה אליקים בריעה ב"ר ישראל
הרה"ק רבי יעקב ישראל ב"ר מרדכי
הרה"ק רבי יוסף חיים ב"ר אליהו ב"ר משה
הגה"ק רבי עקיבא אייגר ב"ר שמחה בונים
הרה"ק רבי שלמה משה אלשקר ב"ר יצחק
הרה"ק רבי יעקב קאפיל חסיד ב"ר נחמיה פייבל
הרה"ק רבי מאיר הורוויץ מלברטוב
רבי אברהם נפתלי צבי ב"ר משה הלוי

פרפראות בדרך מוסר על פרשת השבוע

יוצא לאור ע"י עמותת "משנה שלמה" כל הזכויות שמורות

לקבלת גליון זה למייל שלהו בקשה ל- MISHNA.SHLEMA@gmail.com | לתרומות והקדשות ולהפצה 052-580-2345

"פי תצא ללמלחמה על איביך ונתנו ה' אלקיך בידך ושבית שביו" (כ"א, י')

כ"י תצא ללמלחמה סופי תיבות א"ה שכן פעמים אנו שומעים בני אדם שכאשר שואלים אותם מתי תחזרו בתשובה הם עונים א"ה בעז"ה וכו' על זה עונה להם התורה אם תחליט שאתה רוצה להלחם עם היצה"ר ולחזור בתשובה מובטח לך כבר שה' איתך והוא מתכוון לעזור לך להצליח שנאמר ונתנו ה' אלקיך בידך אך הדבר תלוי הוא בידך כלומר במעשים שאתה הולך לעשות מכאן ולהבא ובידך הבחירה החופשית מה לעשות ודע אם תחליט להיטיב דרכך ה' איתך

ידוע שהרה"ק ר' נפתלי מרופשיץ היה בדרך גדול והיה מכניס תורות עמוקות בתוך דברי הבדחנות שלו ומסופר כי יום אחד הגיע אליו יהודי שביקש ברכה ליראת שמים ר' נפתלי הרצי"ן לשמע הבקשה המיוחדת עצם את עיניו הוריד את ראשו כסימן שהוא מתרכז ולאחר כמה דקות הרים את ראשו ופקח את עיניו אחר פנה אל היהודי ושח לו ב"ה בשורות טובות הצלחתי לפעול אצל הקב"ה שייתן לך יראת שמים עכשיו נראה כמה זמן ייקח לי לפעול אצלך שבאמת תסכים לקבל אותה ועוד באותו עניין משלו משל לילד שבא אל אביו ואמר לו כי המלמד בחיידר ביקש שנקנה ספר חדש אמר לו אביו אין בעיה קח כסף כמה שאתה צריך ולך תקנה לאחר כמה ימים שוב פנה הילד לאביו וביקש ממנו כי יקנה לו ממתק אמר לו אביו בוא ונראה אם מגיע לך איך

התנהגת האם סידרת את החדר עשית את כל השיעורים ואז נראה אמר לו הבן אבא אני לא מבין לפני ימים מס' כאשר ביקשתי ספר לחיידר לא בדקת אם מגיע לי מיד נתת כסף שאלך לקנות אפילו שהיה מדובר בסכום מכובד עכשיו שאני מבקש ממתק בסכום פשוט אתה מתחיל לעשות בדיקות אם כן מגיע או לא מגיע נענה לו אביו ואמר אכן כן בוא ילד חביב ואסביר לך כאשר ביקשת ספר שיגרום לך להתקדם בלימוד בצד הרוחני להיות תלמיד חכם צדיק וירא שמים לא בדקתי כי כל אבא רוצה שבנו יהיה תלמיד חכם הלומד מהספרים אך כאשר ביקשת ממתק שהוא דבר גשמי שניתן לחיות גם בלעדיו צריך לבדוק האם מגיע לך מתנה או לאו לפי התנהגותך

וכך הדבר הוא גם אצל הקב"ה כאשר אדם מבקש מאת ה' דבר רוחני כגון היכולת ללמוד כראוי או להתפלל בכוונה בקב"ה מיד מוכן לסייע ליהודי להשיג את מבוקשו אך כאשר האדם מבקש מותרות יש לבדוק האם דבר זה מגיע לאדם או שמא לאו לפי התנהגותו של האדם עוד נראה כי התורה מדברת על עניין החזרה בתשובה כי תצא ללמלחמה וכו' בפרק כ"א הרומז על שם התשובה אחי-ה העולים שניהם למניין עשרים ואחד

"וְאָמְרוּ אֶל זַקְנֵי עִירוֹ בְּנֵינוּ זֶה סוֹרֵר וּמְרִיר אֵינֵנוּ שֹׁמְעֵי בְּקוֹלְנוּ זוֹלָל וְסָבָא" (כ"א, כ')

בננו מלשון ביננו כלומר בין דעת אביו לדעת אמו ולכן הוא יוצא סורר ומורה וכן שלא שומע בקולנו שהוא אמור להיות קול אחד אלא הוא שומע שתי קולות אחד של האב האומר כך והשני של אמו שאומרת אחרת והם לא מדברים דיבור אחד במחשבה אחת בקול אחד ולכן מזה יוצא בן שהוא סורר ומורה על כן העצה הינה שההורים ידברו לילדים בקול אחד היינו בדעה אחת ואם יש חילוקי דעות בין בני הזוג על נושא מסוים יפנו לרב מוסכם על מנת שיפסוק באותה שאלה ועל פיו יפעלו כך

שלבסוף הילדים ישמעו דעה אחת שהינה מוסכמת גם על האב וגם על האם וע"י כך יזכו ההורים לרוות נחת רוח יהודית מכל יוצאי חלציהם וזאת העצה אני מייעץ לזוגות עוד לפני החתונה שיחד עם כתיבת הכתובה יחשבו גם על רב מוסכם שהוא זה אשר יגשר ביניהם בשעת הצורך ובוודאי שבכל זוג נורמלי המצב הבריא הוא שיש חילוקי דעות אך הרכמה היא איך מתגברים על האתגר ולא נקלעים ע"י כך למצב שאח"כ קשה לצאת ממנו

"לֹא תִרְאֶה אֶת שׂוֹר אַחִיךָ אוֹ אֶת שׂוֹי נְדָחִים וְהִתְעַלְמָתָּ מֵהֶם הֲשֵׁב תְּשִׁיבֵם לְאַחִיךָ" (כ"ב, א')

ניתן לפרש בס"ד ע"ד הרמז כי כוונת הפסוק ללמד שאם אדם רואה את אחד מבני ישראל במצב רוחני ירוד בחינת נדח יש עליו להוכיחו ולהחזירו למוטב שכן שור הוא כינוי לצדיקים ולכן נכתבה המילה אחיך אחרי השור דייקא ושה הוא כינוי לכל עם ישראל כי אתן צאני צאן מרעיית ובאה התורה ללמדנו כי יש צורך לעזור לאח הטועה לחזור בתשובה בחינת השיבנו ה' אליך ונשובה חדש ימינו כקדם אלא מאי על המילה והתעלמת אמרת הגמרא מכאן פעמים שאתה מתעלם היינו שיש פעמים שאין צורך לעזור

לאדם לחזור בתשובה ומתי לא? כאשר אין הוא רוצה באמת ועדיין לא הגיע למצב של רצון אמיתי לחזור בתשובה שאז אין חובה ואף אסור להתקרב אליו בעניינים אלו כיוון שזה רק יחליש את המחזק ולא יחזק את החלש ומקדימה התורה להגיד והתעלמת לפני השב תשיבם לו, ללמד שאם אין אתה יודע ממי צריך להתרחק אל תתעסק גם אם מי שכן אפשר להחזיר בתשובה כיוון שיש כלל נקוט בדינו חייך קודמים ויש עליך להיות בטוח כי לא תינזק ע"י מעשיך וכמו שאמר הרב ניסים יגן ז"ע קרב אך אל תתקרב

"פי יקרא קן צפור לפניך בדרך בכל עץ או על הארץ אפרחים או ביצים והאם רבצת על האפרחים או על הביצים לא תקח האם על הבנים" (כ"ב, ו')

מצא קן בראשו של אדם (חולין קל"ט ע"ב)
לכבוד יום ההילולא של רבינו הבן איש חי ז"ע (שישי) הבאנו את שכתב בספרו בן יהוידע "קשה למה נקיט בראשו הול"ל בגבו דזה שכיח טפי שהאדם ישן על פניו וגבו למעלה ותרדמה נפלה עליו ובא עוף ועשה קן על גבו אך בראשו קשה המציאות של הקן שם ונ"ל

בס"ד נקיט בראשו כי החכמים דרכם לרמוז בהלכות ומאמרים שלהם רמז של סוד בעניינים אחרים וכאן נקיט שאלה זו בלשון זה לרמוז בזה שאלה אחרת בעניין מצוה דשלוח הקן והוא דאם האדם לא היה יכול לעשות מצוה זו בידו בפועל אך הוא לומד הסוד שלה ומצייר

מכוון בהילוכו להמשיך מילואים שם ע"ב שכל מלוי מספרו אמה ללא הנקראת ארץ ישראל וידוע מ"ש רבינו האר"י ז"ל דודו הע"ה היה כולל בחינת רחל ובחינת לאה ותיקן בתחילה את רחל בחברון שבע שנים ואח"כ הלך בירושלים לתקן בחינת לאה כי ירושלים היא בחינת לאה וכנזכר בשער הפסוקים בשמואל ועתה כשברח דוד הע"ה יצא מירושלים בא חושי לקראתו ועשה במחשבתו שבראש כוונה זו להמשיך ללאה ארבעה פעמים אמה כדי שבוזה יהיה כח לדוד הע"ה שהוא בחינתה וזה רמז הכתוב לפי דרכו באומרם ואדמה על ראשו אדמ"ה הוא אותיות ד' אמ"ה על ראשו שעשה כוונה זו במחשבה שבראשו אע"פ שהוא היה חוץ לירושלים נמצאו למדין שאפשר לעשות תיקון ע"י המחשבה שיצייר הדברים במחשבתו דווקא אע"פ שהוא עומד ומהלך חוצה וא"כ ה"ה בשלוח הקן דמהני במחשבה בלבד" עכ"ל

עשייתה במחשבתו כאילו קן לפניו והוא מקיים מצות שלוח כאשר צוותה תורה כמו שעושים המקובלים החסידים אם חל ראש השנה וראשון של סוכות בשבת דאין תוקעין ואין נוטלין לולב בידיים אלא רק מקיימים המצווה במחשבה שמחשבים בכוונות שלהם ומציירים במחשבתם קולות השופר וגם הנענוע בלולב ומיניו ובוזה נחשב להם כאילו קיימו אותם במעשה ממש וז"ש מצא קן בראשו של אדם מהו רמז בזה שצייר במחשבה שבראש מצוות שלוח הקן מהו אם נחשב לעשיית מצווה ממש בפועל כיוון דאין מזדמנת מצוה זו לידו בפועל ודמיא להך מצוות שופר ולולב דחלו בשבת וא"א לקיים אותם בפועל והשיב לו אדמה על ראשו נראה לרמז בזה נאה על שאלה הסודית הנזכרת דכתיב על ראשו אך רמז בכתוב בזה שעשה כוונה של המהלך ארבע אמות בארץ ישראל אע"פ שיצא לחו"ל והוא רבינו האר"י ז"ל פירש במאמר המהלך ד' אמות בא"י הכוונה שהוא

משנת הצדיק הרה"ק רבינו יוסף חיים זצוק"ל זי"ע - הבן איש חי - י"ג אלול

רבינו יוסף חיים נולד בבגדד לאביו הרב אליהו בן הרב משה ולרבנית מזל טוב זי"ע, בתחילה למד אצל דודו הרב דוד חי מאיר יוסף ניסים סלמאן מעתוק. לאחר מכן עבר ללמוד בבית מדרש לרבנים בית זלכה בראשות הרב עבדאללה סומך זי"ע. רבינו חיבר ספרים לרוב שבחלקם נרמזו בניהו בן יהוידע בשם הספר וזאת בעקבות קשר רוחני מיוחד שהיה בין הרב יוסף חיים לבניהו בן יהוידע. הרב יוסף חיים מכונה גם הבן איש חי ע"ש ספר ההלכה שחיבר הנקרא באותו שם. מספרים, כי כשהיה הבן איש חי זי"ע"א בכך שמונה, התממד מול אחרותו הקטנה על החזקת נר ההבדלה. כשאביהם, רבינו אליהו זי"ע"א חש בכך, פנה אל בנו בכורו ואמר לו כי אם הוא רוצה להחזיק את הנר למען הנאתו הרי אחרותו קודמת משום שהיא קטנה וקודמת לענייני הנאה, אך אם הוא מבין בעניין ההבדלה יותר מאחרותו ועל כן רוצה בהחזקת הנר הרי הוא קודם לה אמר הילד, כי ההבדלה נעשית מתוך דעת דווקא, כפי שזכור בנוסח ההבדלה "בין ישראל לעמים ובין יום השביעי לששת ימי המעשה" ואלו עניינים שבהבנה, ובהבנה בודאי הוא עולה על אחרותו הקטנה. רבינו אליהו לא הסתפק בזאת והבטיח לבנו שאם יענה על עוד שאלה קטנה אכן יזכה בהחזקת נר ההבדלה. רבינו אליהו ביקש לדעת ולהבין מדוע חכמינו ז"ל תיקנו את סדר ההבדלה דווקא בברכה ראשונה על היין, ברכה שנייה על הבשמים, ברכה שלישית על הנר ורק לבסוף את ברכת 'המבדיל', מדוע לא קבעו את ברכת 'המבדיל' שהיא העיקרית מיד אחרי ברכת היין אחרי רגע קט של מחשבה, ענה הילד לאביו שהוא עצמו לימד אותו שתפקיד היהודי הוא לשאוף תמיד לעלייה תמידית, ומכיון שכל מצוות ההבדלה נעשות באיברי הראש אנו צריכים לעשותם בסדר עולה ראשית בין שוהתים פה, שנית בבשמים שמריחים באף, שלישית בנר שרואים בעיניים, ורק לבסוף את ברכת ההבדלה שהיא מתייחסת לדעת שנמצא במוח הגבוה מכולם. נדהם רבינו אליהו מתשובת בנו הקטן החכם, וזיכה אותו בזכות הגדולה של החזקת נר ההבדלה. מספרים, כי בעת הדרשות בשבתות, היו יושבים למרגלות הבן איש חי זי"ע"א, ילדים רבים שהוריהם הביאו אותם עמם לבית הכנסת. הצפיפות פעמים היתה רבה, אך אף ילד לא ויתר על הזכות שנפלה בחלקו לשבת במרחק נגיעה מרבו הדגול של הוריו. ומספרים, כי על אף שהיו הילדים קטנים כל כך, ועל אף הצפיפות, אף אחד מהם לא פצה פיו במשך כל הדרשה, שהגיעה פעמים עד לארבע שעות.

עוד מספרים כי סדר יומו של הבן איש חי היה קבוע, ובמשך חמישים שנה לא השתנה כלל עד לפטירתו. ראשית היה מתעורר כל לילה בחצות, ומיד מיהר לטהר את עצמו במקוה. אחר כך אמר ברכות השחר ומיד נפנה לקונן על חורבן בית המקדש. לאחר מכן זימר שבחים לבורא, עד הגיע זמן תפילת שחרית כמנהג הותיקין, אותה התפלל בבית הכנסת הקטנה. לאחר התפילה, בעודו עטוף בטלית ומעוטר בתפילין, נתן שיעור במשך כשעה וחצי למאות המתפללים בשולחן ערוך אורח חיים ויורה דעה. לאחר מכן המשיכו בעין יעקב ובחוק לישראל, וכשסיימו נטו כולם לביתם לסעודת פת שחרית. אחר כך היה יושב הבן איש חי כמה שעות להכין רשימותיו, תשובותיו לשאלות שהופנו אליו וכן לכתובת ספריו. אחר כך סעד את סעודת הצהריים ולאחריה היה נח זמן מועט. אחר כך החל לקבל קהל בשאלות ובפסקי הלכות, בורריות, שלום בית ועצות בעניינים שונים. לאחר מכן התפלל תפילת מנחה ולאחריה נתן שיעור במשך קרוב לשעה בענייני פרשת השבוע. אחר כך התפללו ערבית, ולאחריה קיים את סעודת הערב שבסיומה היה יושב להמשיך כתיבת ספריו. משם פנה לומר קריאת שמע על המיטה ולנום את שנתו. וכך חזר חלילה בכל יום. (מתוך קיצור שבחי הן איש חי)

דובב שפתי ישנים - ליקוטים מספרים שפחות מוכרים

דברי חיים - הרה"ק רבי חיים ב"ר אברהם יואל מחאסלאוויטש שארין זי"ע זצוק"ל

"לא תזרע פרמך בלאים פן תקדש המלאה הָרָע אֲשֶׁר תִּזְרַע וְתִבּוֹאֵת הַקָּרֶם" (כ"ב, ט')

והנה איסור בלאים שאסרה התורה יורה על שליטת המלאכים בעולם והוא כי כל נמצא הן מהצמחים והן מבעלי החיים יש עליו שר הנפקד עליו מלמעלה וכמשו"ל אין לך עשב מלמטה שאין עליו שר מלמעלה וכמ"ש בזהר (תרומה קע"א) המוציא במספר צבאם לית לך עשבא ועירא בכל עמלא בלואה שלטא עליו חד ממנא דקא משמש קמיה קובה ע"כ והוא השר מקבל השפעתו מהקב"ה ומשפיעו למטה ולזאת אסרה התורה לערב ב' מינים יחד כי בזה מערב כחי השרים שלמעלה וגורם הפגם בעולם העליון וכמ"ש בזהר (קדושים פ"ו) כד ברא קובה עלמא אתקין כל מלה ומלה בו ומני עליהו חילין עלאין בו וכל מה דכל חד וחד עביד בתקיפו דההוא חילא עלאה דממנא עליה לעילא בו בג"כ אסור למחלף זינין ולעאלא זינין בוינין אחרין בגין דאעקר לכל חילא וחילא מאתריהו ואכחיש פמליא של מעלה בו בלאים מהו בלאים כמאן דיהיב אחרא בבית מטרא כדא"א אל בית הכלא

סגולה לפרנסה - תשלום נדרים ונדבות בזמן

"מוצא שפתיך תשמור ועשית פאשר נדרת לה' אלקיך נדבה אֲשֶׁר דברת בפיהך" (כ"ג, כ"ד)

עליו לשמור על הנדבה שמירה מעולה ולא יגיד שממילא הוא פטור מלהביא חליפתה אם יקרה אונס והנדבה תאבד או תגנב אלא יש עליו להשתדל בכל יכולותיו וכוחותיו לשמור על נדבתו ולהביאה לבית המקדש ולהתייחס אל הנדבה כאילו היא נדר שגם אם ילך לאיבוד יש עליו להביא חליפתו ולכן שומר עליו האדם כבבת עינו כך יש עליו לשמור על נדבתו באותה הרצינות ולכן באה התורה ומסמיכה את עניין הנדר לנדבה שכמו שהאדם מתייחס לנדריו כך הוא צריך להתייחס לנדבותיו וע"כ כך יזכה האדם לברכה והצלחה.

והנה איסור בלאים שאסרה התורה יורה על שליטת המלאכים בעולם והוא כי כל נמצא הן מהצמחים והן מבעלי החיים יש עליו שר הנפקד עליו מלמעלה וכמשו"ל אין לך עשב מלמטה שאין עליו שר מלמעלה וכמ"ש בזהר (תרומה קע"א) המוציא במספר צבאם לית לך עשבא ועירא בכל עמלא בלואה שלטא עליו חד ממנא דקא משמש קמיה קובה ע"כ והוא השר מקבל השפעתו מהקב"ה ומשפיעו למטה ולזאת אסרה התורה לערב ב' מינים יחד כי בזה מערב כחי השרים שלמעלה וגורם הפגם בעולם העליון וכמ"ש בזהר (קדושים פ"ו) כד ברא קובה עלמא אתקין כל מלה ומלה בו ומני עליהו חילין עלאין בו וכל מה דכל חד וחד עביד בתקיפו דההוא חילא עלאה דממנא עליה לעילא בו בג"כ אסור למחלף זינין ולעאלא זינין בוינין אחרין בגין דאעקר לכל חילא וחילא מאתריהו ואכחיש פמליא של מעלה בו בלאים מהו בלאים כמאן דיהיב אחרא בבית מטרא כדא"א אל בית הכלא